

havde saa kortfattede Love som muligt. Naar man ser paa selve Christian Vs danske Lov, der endnu er Grundlaget for den gældende Lovgivning her i Landet, vil man se, at denne Lov, som jeg sagde i Folketinget, vel neppe fylder saa meget, som en første Behandling af Finansloven i Folketinget plejer at fylde. Det havde man af Lov i Danmark for 200 Aar siden og saa at sige ingen andre Love; af ældre Love var der ikke stort andre end Apotekerloven og Privilegieloven. Og i Christian Vs Lov fandtes der dog om dette Forhold et helt Kapitel, 3—9, „om Tienistefolk paa Landet og i Kjøbstæderne, Inderster og Løsgængere“. Nu er man altsaa i den moderne Lovgivning gaaet til at give langt mere detaillerede Regler, end man gjorde den Gang, og saa begriber jeg ikke, hvorfor man egentlig i dette Forhold skulde gøre et Tilbageskridt ved ikke at have Spor af Retsregler. Det faktiske Forhold vil, som jeg har sagt, vedblive at bestaa, og Uenighederne vil opstaa, hvad enten man har en Lov eller ikke. Hvorfor skulde man saa mangle Retsregler, der kan ordne det, og hvad vilde Følgen blive deraf? Følgen vilde blive, at Domstolene maatte dømme, man kan sige, efter Sædvane, efter Praksis, efter Forholdets Natur; nærmest vel efter Forholdets Natur. Det bliver altsaa Domstolene, der kommer til at skabe disse Regler; thi Regler maa vi have, og det er i Virkeligheden en Fällit-erklæring fra Lovgivningsmagtens Side, at man overlader alt dette til Domstolene. Det er ganske urigtigt at lade Domstolene fastsætte disse Regler. Det er urigtigt rent konstitutionelt set, og det er urigtigt overfor Befolkningen; thi det vil altid tage Tid, inden Reglerne bliver fastnede. Det vil i Begyndelsen gaa saaledes, at een Underrettsdomstol vil dømme paa een Maade og en anden paa en anden Maade, og først naar Sagerne kommer op til Højesteret, og der kommer en fast Højesteretspraksis, vil man derigennem have skabt faste Retsregler paa dette Omraade. Dette er meget uheldigt. At det vil gaa saaledes, har man et Eksempel paa i Norge. Idet jeg gaar ud fra, at de Oplysninger, der findes i Kommissionens Bemærkninger, er rigtige, skal jeg oplyse, at Pag. 4 i det Kapitel, der bærer til Overskrift: „Tyenderetten i de skandinaviske Stater, Tyskland og Østerrig“, staar der følgende: „Da den skrevne Ret“ — det er i Norge — „er lidet udtømmende og dens Regler delvis forældede, ere de vigtigste Retskilder paa Tyenderettens

Omraade i Norge de stedlige Sædvaner og Domstolenes Praksis, der i væsentlig Grad synes at slutte sig til den i Danmark gældende Tyenderet“. Jeg tror, at det vil gaa i Danmark, som det er gaaet i Norge, at Domstolene vil skabe Retten, og den vil i alt væsentligt blive i Overensstemmelse med de Regler, vi nu har i Lov af 10. Maj 1854. Jeg ser ingen Fordele ved at gaa dertil. Jeg ser derimod, at det vil være skadeligt, hvis man virkelig afskaffer alle Regler. Det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Poul Rasmusen) fremdrog Argumenter for det modsatte. Han sagde, at det vilde blive skadeligt, og det paaviste han ved at sige, at der er mange, hvis naturlige Arbejde det var at tage Tjeneste, som nu gaar bort fra Tjenesten og tager Plads paa Fabrikker og lignende Steder. Men jeg tror rigtignok ikke, at det er Lovens Skyld, det tror jeg langt fra. Jeg tror, at det er Arbejdets Skyld. Det er, fordi de mener, at det er behageligere eller bedre eller vel sagtens, fordi de har mere Fritid, naar de gaar til Arbejde i Fabrikkerne, end naar de gaar til Arbejde i Hjemmene, hvor det er nødvendigt, at Arbejdstiden i hvert Tilfælde bliver noget længere end i Fabrikkerne. Arbejdet er maaske til Gængæld ikke saa skadeligt, men ved Tyendegeringen er det nødvendigt at arbejde om Aftenen, ogsaa tidlig om Morgen; man kan ikke have en saa bestemt Tjenestetid som i Fabrikkerne. Det, tror jeg, er Grunden til dette Forhold, og Tyendeloven, tror jeg, er uden Skyld deri.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at for Husbonden var denne Lov uden særlig Betydning. Ja, det er jeg nu ikke enig med det ærede Medlem i. Jeg tror heller ikke, det er rigtigt, hvad saavel det ærede Medlem som andre har sagt, at det er en speciel Beskyttelseslov for Tyendet. Det er lige saa vel en Beskyttelseslov for Husbonden. Det er i Virkeligheden urigtigt at bruge Ordet Beskyttelseslov om denne Lov. Der er her som paa andre Omraader Tale om en Lov, der regulerer det faktisk bestaaende Forhold, og Loven har sin Betydning for Husbonden som for Tyendet. Hvis man ikke har en saadan Lov, vil det gaa saaledes, at til Tider vil maaske Husbonden blive den stærkeste, til andre Tider Tyendet. Jeg tror, at det er en fuldstændig fejl Slutning, naar nogle ærede Medlemmer siger, at Tyendet er den svagere Part, og at det er den svagere Part i et Forhold, der skal beskyttes. Nej, de Tider er forbi, da man